

Analiz

**İZMİR DEPREMİ
ÜZERİNDEN
BÜTÜNSEL AFET
YÖNETİMİ VE SİVİL
TOPLUM
KURULUŞLARININ
AFET YÖNETİMİ
İÇİNDEKİ YERİ**

Ferit YARDAK

FMSC

Forced Migration Studies Centre

www.fmstudies.org

İZMİR DEPREMİ ÜZERİNDEN BÜTÜNSSEL AFET YÖNETİMİ VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ AFET YÖNETİMİ İÇİNDEKİ YERİ

Ferit YARDAK
Sosyal Hizmet Uzmanı
İzmir Acil Müdahale Saha Sorumlusu
MSYD-Mülteciler ve Sığınmacılarla Yardımlaşma Dayanışma ve Destekleme Derneği

Özet

Deprem, sel, heyelan, tsunami, volkanik patlamalar gibi doğal afeterler doğrudan insan yaşamını hedef alabileceği gibi bireyler ve toplumlar üzerinde bir takım olumsuz ekonomik, psikolojik, çevresel ve sosyolojik sonuçlara yol açmaktadır. Bu kapsamda doğal afetlerin sonucu olarak oluşan hasar ve etkileri azaltmak için bir akım önleyici tedbirlerin yanı sıra afet sırasında ve sonrasında da yapılması gereken önemli faaliyetler bulunmaktadır. Öncelikli olarak arama-kurtarma ve insani yardım müdahaleleri kadar, afet öncesinde afetin gerçekleşmesi halinde karşılaşılabilecek olumsuz sonuçların önlenmesi için risklerin tespiti ve asgari düzeye indirgenmesi de büyük önem taşımaktadır. Doğa olaylarına dayanıklı yapıların inşa edilmesi kadar toplumsal dirençliliğinin arttırılmasına yönelik üniversiteler, yerel ve merkezi yönetimler ile sivil toplum kuruluşlarının çok katmanlı risk azaltıcı çalışmalarının hayata geçirilmesi, afet yönetimi kapsamında çalışılması gereken başat konular arasında yer almaktadır. Bu çalışma, bütünsel afet yönetimi bileşenlerinin irdelenmesi, sivil toplum kuruluşlarının afetlerde önleyici ve müdahale edici etkisi ve bu kapsamlarda 30 Ekim 2020 tarihinde Ege Denizi'nde meydana gelen ve İzmir ilini etkileyen deprem sonrasında gerçekleştirilen saha gözlemleri ve veriler ışığında hazırlanan bir analiz niteliği taşımaktadır.

Bütünsel Afet Yönetimi

Bütünsel afet yönetimi kavramına geçilmeden önce doğa kaynaklı olay ve afet kavramlarını açıklamakta fayda vardır. Yıkıcı sonuçlar doğuran doğa olayları sonucunda gelişen kriz durumlarını doğal afetin sonucu olarak nitelendirmek mümkün olmakla birlikte, afetin tek ve yegane kaynağı olarak yine doğanın kendisini kabul etmek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Nitekim dünyada birçok doğa olayı gerçekleşirken bunların tümünün yıkıcı ve hasar verici sonuçlar doğurmadığı açıktır. Ancak önleyici tedbirlerin afetten önce hayata geçirilmiş olması, doğal felaketin etkisini elbette sınırlımada oldukça önemlidir.

Her ne kadar afetler genellikle doğa olayları ile ilişkilendirilseler de kaynakları ve meydana gelişleri itibariyle kendi içerisinde farklılaşmaktadır. Afetler, *kaynaklarına göre*: Doğa, İnsan, Teknoloji, Hayvan Kaynaklı Afetler, *türlerine göre ise*: Ekolojik, Jeolojik/Jeomorfik, Klimatolojik, Meteorolojik, Biyolojik, Sosyal Afetler olarak sınıflandırılabilirler (Can, 2020, s. 45). Ancak çok detaylı bir açıklamaya girmeden, bu çalışmanın da çerçevesini belirleyen, AFAD-Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Açıklamalı Afet Terimleri Sözlüğünde sırasıyla *Afet ve Doğa Kaynaklı Afet* terimlerine bakmakta fayda vardır: “*Toplumsal tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olay. Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur.*”, “*Deprem, sel, heyelan, çığ, kuraklık, fırtına, dolu, hortum, kuraklık, göktaşı düşmesi v.b. gibi oluşumu engellenemeyen jeolojik, meteorolojik, hidrolojik, klimatolojik, biyolojik ve kaynağı dünya dışında olan tehlikelerden kaynaklanan doğa olaylarının sonuçlarına verilen genel ad.*” (2014).

Afetler ile mücadele edilmesi noktasında dikkat edilmesi gereken konuların başında toplumsal dirençliliğin artırılmasına ilişkin çalışılan toplumun homojen bir yapıda olmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Afetlerin olumsuz sonuçlarını en aza indirmek için toplumun farklılaşan gruplarının ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde risk planlarının hazırlanması ve hayata geçirilmesi gerekmektedir. Yoksul, yaşlı, engelli, kronik hastalığı olanlar, çocuk, göçmen, kadın, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurları gibi örnekleri çoğaltılabilecek gruplar diğer toplumsal kesimlerine göre dezavantajlı konumdadır ve afetler esnasında göreceli olarak daha fazla zarar görmeleri muhtemeldir. Zarar-Hasar Görebilir/ İncinebilir olarak da adlandırılan dezavantajlı gruplar giyinme, beslenme, hijyen gibi günlük asgari öz bakım ihtiyaçlarını yerine getirirken başkasının bakım desteğine ihtiyaç duyacak şekilde doğuştan, sonradan ya da yaşlılığa bağlı olarak bedensel, ruhsal veya zihinsel engelli olabilir ya da ciddi sağlık problemleri ile karşılaşılıyor olabilir. Engelli ve kronik sağlık sorunu olan kişilerin hareket kabiliyeti zayıf olabilir, oksijen konsantratörü, ortopedik yatak, tekerlekli sandalye gibi özel tıbbi cihaz ya da ilaçlara özel gereksinimleri olabilir ya da demans, alzheimer, psikoz, otizm, mental retardasyon gibi ruhsal ve zihinsel engelli olup tehlikelere karşı korunma gibi özel gereksinimlere sahip olabilir. Engellilik ve yaşlılığın yanında toplumun marjlarında yaşayan ve dayanışma grupları ile iç dinamikleri sayesinde sosyal statü kazanmaya çalışan ancak toplumsal entegrasyonu sağlamakta güçlük çeken, eğitim, sağlık, finansal kaynaklara göreceli olarak

erişim kısıtlılığı olan mülteciler, göçe bağlı yaşadıkları travmalar ile ikincil travmalar, yoksulluk, istihdam, olumsuz beslenme ve hijyen koşullarını tecrübe ederler.

Öte yandan afetin etkilerini azaltmaya yönelik kriz yönetimi kapsamında afet öncesi risk analizlerinin detaylı bir şekilde yapılması oldukça önemlidir. Örneğin sağlık ile ilişkili bakıma ihtiyacı olan bireylerin afet sonrasında hangi koşullar altında barınma imkanlarından yararlanacağı, ihtiyaç duyulan sağlık gereksinimlerinin hazırlanması, temel ilaçlara vs erişim gibi konuların önceden risk analizi kapsamında hazırlığının yapılmış olması önemlidir. Benzer şekilde dil bariyeri yaşayan yabancıların uyarıcı anons ve haberler ile kaynaklara erişiminin önceden planlanması, bölgede ekonomik yoksunluk içinde olan hanelerin oranının tespit edilmesi, ruhsal olarak kırılganlıkları olan kesimlerin afetin yarattığı psiko-sosyal sonuçlar ile nasıl başa çıkacaktır gibi soruların yanıtlarının önceden planlanmış olması gerekmektedir. Bir haritalandırma yaparak özel gereksinimi olan grupların hangi mahalle ve caddelerde yaşadıklarının tespiti bu gereksinimlerine ilişkin bir haritalandırma yapılması, afet halinde hangi adımların atılacağına ilişkin kapsayıcı risk planlamalarının yapılması, ekonomik maliyetlerin hesaplanması ve toplumun afetlere karşı hazır hale getirilmesi gerekmektedir.

Doğal afetlerin ekonomik etkilerinin toplumsal direnç üzerinde etkisi olduğu ifade edilmektedir. Bu bağlamda ülke ekonomisinin gelişmişlik derecesi, ekonominin sektörel yapısı, gelir dağılımının yapısı, ülke içi bölgesel gelişmişlik farklılıkları, enflasyon oranı, ekonomik dışa açıklık derecesi, kur rejimi, özel sektörün devlete bağımlılık derecesi gibi yönetim ve toplumların afetlere karşı dirençliliklerini belirleyen önemli ekonomik değişkenler olarak tanımlanmaktadır. Bu değişkenler aynı zamanda afetin gerçekleşmesi durumunda yaratacağı ekonomik, sosyal ve yapısal afetin yıkıcılığını da belirlemektedir (Güvel, 2001, s.63). Buna paralel olarak gelir dağılımının daha eşit ve adil yapıldığı gelişmiş devletlerin, gelişmiş yapı stokuna sahip olduğu, eğitim ve sosyal kaynaklara yapılacak olan yatırımların daha fazla yapılacağı ve bu şekilde toplumsal ve yönetsel dirençliliğini arttıracacağı sonucuna varılabilir.

Yapı stokunun geliştirilerek doğal olaylara dayanıklı alt yapı ve üst yapıların geliştirilmesi, zarar görebilir grupların tespiti, ihtiyaçlarının analiz edilmesi ve elverişli ekonomik koşullar doğru bir risk yönetiminin yapılabilmesi için önemli girdiler olduğu kadar toplumların kültürel arka planları da afetlerde hazır bulunuşluluk kadar önemlidir. Afete maruz kalan toplumların bireyselci veya toplulukçu özelliklerine ve güç aralığı ilişkisine bakılarak o toplumların afetlere karşı dirençlilikleri ve afet sonrası başa çıkma araçları ve davranışları konusunda yönlendirici nitelikte olabilir. Bireyselci yaklaşımda duygusal bağımsızlığın ve evrenselliğin ön plana çıktığı, toplulukçu yapılarda ise aile, akrabalık, mahalle, hemşerilik, arkadaş grubu gibi sosyal dayanışma gruplarının ön plana çıktığı, grubun hakim görüşüne göre hareket edildiği ancak diğer gruplarla takım çalışmalarına çok yatkın olmadıkları ve grubu koruyucu reaksiyonlar geliştirdikleri görülmektedir. Statü farkları, gelir eşitsizliği, hiyerarşik yapılanmanın yoğun olduğu ve yetkilerin tepede toplandığı yüksek güç aralıklarının olduğu toplumlarda vatandaşların afetle ilgili tedbir alma ve afet sonrası yapılacak insani yardım müdahaleleri gibi afet yönetimi çalışmalarını merkezi veya yerel yönetimlerden bekleyecektir. (Fişek, Kabasakal, Akkoç, 2008, s.19-20-21)

Bu analiz afet yönetiminin afet öncesi ve sonrasını kapsayan bütünsel, sadece karar alıcı merkezi ve yerel yönetimlerin müdahaleleri ile değil, sivil toplum kuruluşları aracılığıyla toplumun da katılımıyla ortak bir dirençlilik ve hazır olma fikri üzerine şekillenmektedir.

Sivil Toplum Kuruluşlarının Afet Yönetimindeki Yeri

Bütünsel bir afet yönetimi sadece merkezi ve yerel yönetimlerin kontrolünde ilerlenmesi kadar güç olan, devlet dışı, kamu ve özel sektörden farklı olarak üçüncü sektör alanını teşkil eden sivil toplum kuruluşlarının aktif rol alması ile mümkündür. Sivil toplum kuruluşları olarak vakıflar, dernekler, insani yardım kuruluşları, meslek örgütler, odalar, sendikalar, düşünce kuruluşları ve daha birçok oluşum toplumu ilgilendiren birçok konuda devlet kuruluşlarının yanında çalışmalar yürütürler. Kamu kuruluşlarına bir alternatif olmamakla birlikte sivil toplum kuruluşları kamusal alana ek olarak toplum ile yakından ilişki içerisinde, toplumun katılımıyla ve toplum için faaliyetler yürütürler. Geçmişten bugüne sivil toplum kuruluşları afetlerin risklerinin azaltılması, afete hazırlık ve afet sonrasında iyileştirme çalışmalarında önemli görevler ve faaliyetler yürütmektedirler. Sivil toplum kuruluşlarının risk azaltımı ve müdahale faaliyetlerinde yer alması toplumun da aktif bir şekilde afet yönetimine kanalize edilmesini sağlamaktadır.

Toplumun bütünsel afet yönetimine katılması Balamir'in bireysel, otoriter ve katılımcı seferberlik kavramları ile açıklanabilir. Bireysel seferberlik kavramı bireyin karşılaşılabileceği afet ve kriz anlarına hazırlıklı olabilmesi uygun davranış kalıplarını öğrenmesi, deprem çantası hazırlaması, deprem sigortası yaptırması, ikamet ettiği evin yapısal sağlamlığını kontrol ettirmesi, ilk yardım ve yangın eğitimi alması gibi hazırlıklar yapması bireylerin alabileceği tedbirler arasında sayılabilir. Ancak bu gibi tedbirlerin genellikle afetin tecrübe edildiği ilk zamanlarda alındığı ve zamanla bireysel seferberliklerin söndüğü görülmektedir. Otoriter seferberlikte ise toplumun katılımı olmaksızın merkezi yönetimlerce belirlenmiş planlamalar ve afet müdahalelerini tarif etmektedir. Son olarak katılımlı seferberlik ile merkezi otoritelerin afet yönetimi sorumluluklarını paylaştıkları; üniversiteler, iş örgütleri, meslek odaları, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile oluşturulacak bir koordinasyon sürdürülebilir, riskleri azaltmaya dönük ve toplumsal dirençliliği arttırıcı bir bütünsel afet yönetimi mümkün kılmak mümkün olur (Balamir, Bilim ve Gelecek, 2019, s. 26-27-28). Sivil toplum aktörleri birçok farklı alanda etkinlik gösterebilirler.

STK'ların afet yönetiminde bazı durumlarda ayrıcalıklı rolleri olduğu ileri sürülebilir. STK'ların özellikle kırılgan ve dezavantajlı kesimler ile yakın işbirliği içinde faaliyet yürütmeleri kriz durumlarında sözkonusu kesimlere ulaşma ve yönlendirmelerde önemli görevler üstlenmelerine yol açmaktadır. STK'ların gönüllülük üzerine kurulu esnek çalışma tarzları (mesai kavramının olmayışı), karar almada ağır bürokratik bir süreçten bağımsız olmalarından dolayı resmi kurumlara göre daha hızlı hareket etmelerine yol amaktadır. Ayrıca ihtiyaç tespiti, 24 saat boyunca ihtiyaçların karşılanması gibi alanlarda da etkin çalışmalar gösterebilmektedirler. Bunların yanı sıra bazı hassas gruplara ulaşımında da STK'ların önemli fonksiyonlara sahip olduklarını belirtmek gerekir. Bu bağlamda, örneğin afetler sırasında göçmenlere yönelik faaliyetlerde MSYD, Hayata Destek gibi kuruluşların hem bünyelerindeki Arapça konuşan çalışan ve gönüllü ağırları hem de göçmenlerle kurdukları güven ilişkileri sayesinde afet yönetiminde yer almalarının yararlı olacağı açıktır.

STK'ların bunların yanı sıra bilgiye ulaşma ve bilgiyi analiz etme gibi geniş alanda da değerler ürettiği ifade edilmektedir. Ayrıca toplumsal direncin artırılmasında da ve uzun dönemli müdahalelerin gerçekleştirilmesinde de STK'ların başarılı uygulamalar gerçekleştirdiğini belirtmek gerekir.

İzmir Depremi Saha Gözlemleri ve Sonuçlar

AFAD-Acil Durum ve Yönetim Başkanlığı verilerine göre 30.10.2020 Cuma günü, saat 14.51'de Ege Denizi Seferihisar (İzmir) açıklarında meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki deprem sonrasında 117 kişinin hayatını kaybetti, 1032 kişi depremde nedeniyle yaralandı. Yerin 16.54 km derininde meydana gelen bu depremin en yakın yerleşim birimi olan İzmir ilinin Seferihisar ilçesine bağlı Doğanbey Payamlı köyüne uzaklığı 23.38 km'dir. (İzmir Seferihisar Depremi-Duyuru, 2020)

Depremin oluşturduğu yapısal hasarlar incelendiğinde depremin yüksek oranda hissedildiği Bayraklı ve Bornova ilçelerinde elverişsiz yumuşak zemin koşullarına sahip olduğu ifade edilmektedir. Stok yapısı incelendiğinde İzmir ilindeki binaların önemli oranda 1980 ve 2000 yılları arasında inşa edildikleri ve bu dönemde inşa edilen binaların ise Türkiye'nin yapı stoku içerisinde hasar görebilirliği en yüksek yapı gruplarından biri olduğu belirtilmektedir. Buna paralel olarak İzmir'in yapı stokunun %77,5'inden fazlasının modern deprem yönetmelikleri / yapı denetim sonucu üretilmiş binalar olmadıkları tespit edilmiştir (DMAM, 2020, s. 34). Yapı stoku üzerinden değerlendirildiğinde İzmir Seferihisar açıklarında gerçekleşen 6,6 büyüklüğündeki depremin merkez üssünün yerleşim yerlerine daha yakın olması ve daha şiddetli bir deprem yaşanmış olması halinde can ve mal kayıplarının buna paralel olarak artış gösterileceği ileri sürülebilir. İzmir Depremi özelinde afet yönetiminin hazır bulunuşluluk kapsamında dayanıklı yapı stokunun yeniden değerlendirilerek gerekli tedbirlerin alınması yapısal dönüşümlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İzmir Büyükşehir Belediyesi ile ilçe belediyelerin koordinasyonunda tamamlanması gerekmektedir.

İzmir depremi ile birlikte yaşanan kriz anında Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı koordinasyonda İzmir İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nde bir diğer adıyla Birlik'te ilgili bakanlıklar, valilik, büyükşehir belediyesi, arama kurtarma ekipleri ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile bir kriz masası kurularak ve günlük toplantılar aracılığı ile afet sonrası yapılacak müdahalelere ilişkin planlamalar yapıldı ve saha raporları değerlendirildi.

AFAD tarafından Aşıkveysel verilerine göre depremde etkilenen afetzedelere yönelik toplam afetin en başından itibaren 3020 adet çadır kurulmuş ve 17 farklı bölge tespit edilerek afetzedeler bu çadırlara yerleştirilmişlerdir. Aradan geçen zamanda kimi afetzedeler hasar almayan binalarına, kimileri yeni evlere kimileri ise yapımı tamamlanan konteyner kentlere yerleştirildiler. Afetzedelerin kurulumları tamamlanan 500 konteyner kente yerleşimleri devam etmektedir.

Artçı depremlerin yarattığı yeni yıkımların olması kaygısıyla, İzmirliilerin araçlarıyla merkez ilçelerden uzaklaştıkları ve bunun bir trafik sıkışıklığına yol açtığı haberleri 30/10/2020 akşamında ulusal medyaya yansımıştı. Kimi insanların diğer ilçelerde yer alan yazlıklarına, kimilerinin çevre ilçe ve illerde yer alan akrabalarının evlerine gittikleri anlaşılmıştır. İzmir'de gerçekleşen afetten etkilenen zarar görebilirliği yüksek gruplara ilişkin bir araştırmaya rast

gelinmemiş olmamakla birlikte sahada yapılan gözlemlerde afetin gerçekleştiği ilk geceyi park ve bahçelerde geçiren ve devamında çadır kentlerde kalan ailelerin çoğunlukla çevre ilçelerde yazlıkları olmayan, araçları olmadığı için farklı bir il ya da ilçeye mobilize olamayan göreceli olarak sosyo-ekonomik düzeyleri düşük ailelerden oluştuğu çıkarımı yapılabilir.

24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ ve Malatya’da gerçekleşen depremde afet sonrası müdahalede bulunan sivil toplum kuruluşlarının “Afetlerde toplumsal dayanışmayı ve kurumlararası işbirliğini destekleyerek afetlerin olumsuz etkilerini en aza indirmek.” misyonu ve “Afetlere dirençli topluluklar yaratmak için çalışan öncü sivil toplum ağı olmak.” vizyonu ile bir araya gelerek oluşturdukları STK Afet Platformu, İzmir Depremi’nin yaşandığı gün itibarıyla çalışmalarını başlatmıştır. Platforma üye STK’ların acil müdahale ekipleri sahada bir araya geldikten sonra koordinasyonu sağlayıp saha çalışmalarını başlatmışlardır.

Genellikle insani yardım, koruma, sağlık, ruh sağlığı ve psiko-sosyal destek alanlarında ulusal çapta kriz ve afet yönetimi tecrübesi bulunan sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı STK Afet Platformu AFAD, Türk Kızılayı, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Bayraklı Belediyesi ile koordinasyon halinde saha faaliyetlerini yürütmüştür. Aradan geçen zamanda platforma birçok yerel STK da dahil olmuştur.

STK Afet Platformu kapsamında yürütülen çalışmalar Bütünsel Afet Yönetimi kapsamında afet sonrası müdahalelerde aktif rol alarak krizin yarattığı sonuçların yaralarının sarılmasında hatırı sayılır bir pay edinmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının kaynak geliştirme ve fon aktarma ile ekiplerini sevk etme noktasında ihtiyaç odaklı çalışmaları hızlıca aktif hale getirmesi, bürokratik yavaşlığının olmaması, yerel dinamikleri ile gönüllüleri aktif bir şekilde sürece dahil etmesi, teknolojiyi aktif kullanarak ihtiyaçların tespitini hızlıca yapabilmesi, travma konusunda tecrübeli psiko-sosyal destek ekiplerine sahip olması, özel sektörle iş birlikleri yaparak kaynak aktarımına aracılık etmesi, yapısı gereği kolay adapte olması, sosyal medya kanallarını kullanarak ilgiliyi afet bölgesine yöneltmesi, farkındalık artırıcı faaliyetler yürüterek afet ve krizlere karşı toplumları bilinçlendirmesi ve dirençliliği artırması, eğitimlerle kapasitelerini sürekli arttırmaları gibi avantajlarını İzmir depremi sonrası aktif olarak sahada ihtiyaç sahiplerinin yararına hayata geçirmişlerdir.

İzmir Depremi neticesinde ilk günlerde yaşanan kriz durumundan kaynaklı durum tespiti, krizin etkilerinin analiz edilmesi, genel ve özel ihtiyaç gereksinimi içinde olan bireylerin tespiti, gelen malzemelerin tasnifi, depolanması gibi sayıca fazla ve tecrübeli insan kaynaklarına olan ihtiyaçla cevap verebilmek için STK’lar önemli bir kaynak sunmuştur. Özel gereksinimli ailelerin tespit edilmesi ve kaynaklara ulaştırılması, gelen kaynakların depolanması, sınıflandırılması ve ilgili bölgelerde yararlanıcılara iletilmesi konusunda yüzlerce gönüllü aracılığıyla yerel toplumun katılımını sağlayarak mevcut dayanışma niyetini organize edici bir rol üstlenmiştir. STK’lar ayrıca dinamik ve esnek yapıları ile arama kurtarma faaliyetlerinin yanı sıra özellikle hassas gruplar içinde yer alan çocuklar, yaşlılar, engelliler ve göçmenler gibi hassas kesimlere de ulaşma ve ihtiyaçlarını gidermede kamunun yanında önemli görevler üstlendiler.

Sonuç olarak İzmir depremi bir kez daha afetlerin etkilerinin azaltmada önceden planlamanın önemini ortaya koymuştur. Söz konusu planlama ulusal düzeyde başlayıp, yerel ve mahalle düzeyinde olacak şekilde tüm katmanları içine alması gerekmektedir. Ulusal

düzeyde yapılan planlamalarda afet öncesi, sırasında ve sonrası yapılacaklar, nasıl ve hangi aktörler tarafından söz konusu görevlerin yerine getirileceği, cezai sorumluluklar gibi tüm aşamaların belirlenip hayata geçirilmesi önemlidir. Yerel düzeyde de yerel teşkilatların hazırlık derecesi öne çıkmaktadır. Öte yandan tüm aşamaların operasyonel ayaklarında ise STK'ların önemli bir uygulama ortağı olduğunu İzmir depreminde gözlemlenmiştir.

Kaynakça:

1. Can, İ. (2020). Afet Sosyolojisi, Çizgi Kitapevi.
2. Afet, T. B., & Başkanlığı, A. D. Y. (2014). Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü. T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Deprem Dairesi Başkanlığı, Ankara.
3. Güvel, E. A. (2001). Doğal Afetlerin Politik Ekonomisi: Doğal Riskler ve Afet Planlaması. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası.
4. Fişek, G. O., Kabasakal, H., & Akkoç, S. (2008). Afet ve insan: 1999 Marmara depreminin yansımaları. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
5. Balamir, M. “Bilim ve Gelecek Dergisi 189” s. [26-28]
6. İzmir Seferihisar Depremi-Duyuru 81, 2020 <https://www.afad.gov.tr/izmir-seferihisar-depremi-duyuru-81-26112020---2100> adresinden erişildi.
7. ODTÜ-Deprem Mühendisliği Araştırma Merkezi, 30 Ekim 2020 Mw 6.6 Sisam Adası (İzmir Seferihisar Açıkları) Depremi Sismik ve Yapısal Hasara İlişkin Saha Gözlemleri Rapor No: ODTÜ/DMAM 2020-03

FMSC

Forced Migration Studies Centre
www.fmstudies.org